

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
обліку і бізнес-консалтингу
Протокол № 6 від 20.12.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

Харіна НЕМАШКАЛО

КОМП'ЮТЕРНІ ОБЛІКОВІ СИСТЕМИ

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	07 "Управління та адміністрування "
Спеціальність	071 " Облік і оподаткування "
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	" Облік і аудит "

Статус дисципліни

обов'язкова

Мова викладання, навчання та оцінювання

українська

Розробник:

к.е.н, доц.

Наталя КУРГАН

Завідувач кафедри

обліку і

бізнес-консалтингу

д.е.н., проф.

Андрій ПИЛИПЕНКО

Гарант програми

к.е.н., доц.

Ольга ФАРТУШНЯК

Харків
2025

ВСТУП

Бухгалтерський облік займає важливе місце в інформаційному забезпеченні усіх ступенів управління діяльністю підприємства, незалежно від виду економічної діяльності і форм власності. Насамперед, це наявність та рух активів підприємства, організації, установи, джерел їх утворення, включаючи власний капітал та зобов'язання. Користувачі інформації зацікавлені в оперативному отриманні даних з достовірного бухгалтерського обліку, який ведеться за вимогами Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших директивних документів, щоб своєчасно ухвалити управлінське рішення з економічних питань діяльності підприємства.

Сучасний бухгалтер обов'язково повинен володіти навичками роботи в обліковій комп'ютерній програмі. Це є обов'язковою умовою до осіб, які приймаються на роботу на такі посади. Викладання дисципліни орієнтовано на надання компетентностей щодо ведення бухгалтерського обліку з використанням автоматизованої хмарної бухгалтерської системи "Облік SaaS".

Лабораторні роботи за навчальною дисципліною "Комп'ютерні облікові системи" містять широкий спектр господарських операцій з об'єктами обліку, у тому числі: з необоротними активами, грошовими коштами, запасами, за розрахунками з дебіторами та кредиторами, працівниками із заробітної плати, бюджетом, Пенсійним фондом, власним капіталом, процесами постачання, виробництва та збуту, визначенні фінансових результатів.

Навчальна дисципліна "Комп'ютерні облікові системи" є обов'язковою, її вивчають згідно з навчальним планом підготовки фахівців першого рівня вищої освіти "бакалавр" спеціальності 071 "Облік і оподаткування".

Ця дисципліна дає змогу здобувачам вищої освіти опанувати й поглибити свою професійну підготовку як майбутніх фахівців з обліку і аудиту, оволодіти більш детальними аспектами обліку за допомогою хмарного сервісу "Облік SaaS" та закріпити вже набуті компетентності з обліку.

Головний акцент проведення лабораторних занять сфокусовано на моделюванні роботи бухгалтерії підприємства, з перенесенням ролей діючих працівників бухгалтерії на здобувачів. У завданнях лабораторних робіт відтворено типові господарські операції, які здійснюються на підприємстві у ході виробничої та торгівельної діяльності. у тому числі: придбання виробничих запасів, їх відпуск у виробництво, калькулювання собівартості продукції, реалізація виготовленої продукції, закупівельно-торгівельні операції з товарами, придбання та постановка на баланс основних засобів та нематеріальних активів, нарахування та виплата заробітної плати тощо. При цьому у додатках до кожної лабораторної роботи візуалізовано первинні документи, якими опосередковуються представлені господарські операції, що сприяє кращому засвоєнню здобувачем вищої освіти порядку документообігу підприємств.

Метою викладання навчальної дисципліни "Комп'ютерні облікові системи" є отримання здобувачами вищої освіти знань, а також придбання вмінь

і навичок щодо ведення фінансового обліку та складання регламентованої звітності у інформаційній базі, створеній у спеціалізованій обліковій програмі ("Облік SaaS").

Основними завданнями вивчення дисципліни "Комп'ютерні облікові системи" є: систематизація знань щодо послідовності облікового процесу; забезпечення засвоєння методичних підходів та практичних прийомів ведення обліку в інформаційній базі із підтримкою хмарного ресурсу "Облік SaaS"; вивчення процесу документообігу на підприємстві; навички пошуку та аналізу даних облікової бази підприємства; формування вмінь інтерпретувати й використовувати інформацію обліку та звітності для прийняття управлінських рішень.

Об'єктом навчальної дисципліни є комп'ютеризований процес формування облікової бази підприємства із дотриманням вимог бухгалтерського законодавства України.

Предметом дисципліни є методологія ведення бухгалтерського обліку, регламентованого Національними стандартами України, складання фінансової звітності суб'єктів господарювання в умовах використання хмарної облікової програми "Облік SaaS".

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

**Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна
"Комп'ютерні облікові системи"**

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
ПР01	ЗК03, СК06
ПР02	ЗК03, ЗК11
ПР03	ЗК11, СК06
ПР06	ЗК11, СК06
ПР07	ЗК11, СК06
ПР12	ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК11, ЗК13, СК01, СК03, СК05, СК07, СК08, СК09, СК10, СК11, СК12
ПР24	ЗК11, СК06, СК12

де ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм

господарювання та видів економічної діяльності.

ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПР12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.

ПР24. Розуміти принципи консолідації обліково-аналітичної інформації та демонструвати здатність постійного самовдосконалення цифрової обізнаності щодо підтримки систем прийняття рішень на підприємстві.

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК04. Здатність працювати автономно.

ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

СК06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

СК07. Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості.

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК12. Здатність консолідувати обліково-аналітичну та контрольну інформацію засобами спеціалізованого програмного забезпечення відповідно запитам системи підтримки прийняття рішень підприємств різних організаційно-правових форм та галузей діяльності.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Ведення фінансового обліку грошових коштів, запасів і витрат виробництва з використанням програмного продукту "Облік SaaS"

Тема 1. Підготовка інформаційної бази до експлуатації: реєстрація підприємства, заповнення довідників, налаштування облікової політики

1.1. Реєстрація нового користувача у хмарному сервісі "Облік SaaS"

Створення нової інформаційної бази у хмарі. Верифікація користувача інформаційної бази, внесення паролю, отримання прав доступу.

1.2. Внесення до хмарної інформаційної бази статутних даних, організаційної структури, облікової політики підприємства.

Створення картки підприємства із його реєстраційними даними. Створення структурних підрозділів, формування їхньої ієрархії. Встановлення параметрів, констант бухгалтерського, податкового та управлінського обліку. Внесення облікової політики підприємства на рік.

1.3. Заповнення довідників бази щодо банківських рахунків, каси, персоналу, контрагентів, активів підприємства

Внесення даних щодо банківських рахунків підприємства. Створення і заповнення карток матеріалів, товарів, готової продукції, малоцінних швидкозношуваних предметів, основних засобів, нематеріальних активів, фізичних осіб, посад, співробітників, контрагентів, тощо у передбачених для цього довідниках. Створення штатного розкладу і графіку роботи підприємства. Оформлення документів "Прийом на роботу" для співробітників. Призначення відповідальних осіб організації.

Тема 2. Внесення початкових залишків за обліковими рахунками

2.1. Внесення початкових залишків основних засобів і нематеріальних активів.

Методика формування вступного балансу підприємства. Внесення до інформаційної початкових залишків основних засобів та нематеріальних активів шляхом заповнення інвентарних карток та актів введення у експлуатацію. Перевірка залишків необоротних активів за Оборотно-сальдовою відомістю.

2.2. Внесення початкових залишків запасів, інших активів, зобов'язань, капіталу.

Порядок заповнення спеціальних журналів хмарного сервісу "Облік SaaS" для внесення початкових залишків оборотних активів, зобов'язань та капіталу: для рахунків з кількісним обліком, з аналітикою, без аналітики. Внесення вступних залишків грошових коштів (на банківських рахунках і в касі), запасів (сировини і матеріалів, запасних частин, товарів, готової продукції, малоцінних швидкозношуваних предметів), інших активів, заборгованості банкам і контрагентам, статутного капіталу та нерозподіленого прибутку. Перевірка внесених початкових залишків за Оборотно-сальдовою відомістю та початковим Балансом.

Тема 3. Облік виробничих запасів

3.1. Внесення до інформаційної бази ТОВ «ГофраПак» господарських операцій з придбання запасів у постачальників і розрахунку із ними

Створення та заповнення первинних документів з придбання запасів: "Замовлення постачальнику", "Рахунок на оплату постачальника", "Довіреність", "Прибуткова накладна", "Виписка банку (видаток)". Особливості обліку придбання запасів на умовах передплати та на умовах наступної оплати. Побудова Оборотно-сальдових відомостей за рахунками 201 "Сировина й матеріали", 631 "Розрахунки з вітчизняними постачальниками", 311 "Поточні рахунки в національній валюті", 371 "Розрахунки за виданими авансами" за період та аналіз їх даних.

3.2. Списання витрат, пов'язаних з транспортуванням запасів, на первинну вартість придбаних матеріалів

Оформлення "Актив списання ТМЦ" для списання транспортних витрат на первинну вартість придбаних запасів. Інвентаризація залишків матеріалів на складі на дату балансу. Побудова Оборотно-сальдових відомостей за рахунками 201 "Сировина й матеріали", 231 "Виробництво" за період та аналіз їх даних.

Тема 4. Облік виробництва

4.1. Хмарний облік списання запасів у виробництво і калькулювання готової продукції

Автоматизований облік прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, накладних виробничих витрат, налаштування баз розподілу постійних та змінних загальновиробничих витрат у інформаційній базі. Заповнення документу "Виробнича калькуляція", автоматизований розрахунок виробничої собівартості готової продукції.

4.2. Внесення до облікової бази операцій реалізації готової продукції покупцям на умовах попередньої, наступної та часткової оплати

Оформлення в інформаційній базі первинних документів з реалізації продукції: "Замовлення покупця", "Рахунок на оплату", "Видаткова накладна", "Виписка банку (прибуток)". Особливості продажів на умовах передплати та на умовах наступної оплати.

4.3. Автоматизація аналізу товарної дебіторської заборгованості, структури, залишків та руху виробничих запасів і готової продукції у програмі "Облік SaaS"

Побудова Оборотно-сальдових відомостей за рахунками 231 "Виробництво", 26 "Готова продукція" за період та аналіз їх даних. Перевірка правильності нарахування доходу та списання собівартості за Оборотно-сальдовими відомостями за рахунками: 361 "Розрахунки з вітчизняними покупцями", 681 "Розрахунки за авансами одержаними", 701 "Дохід від реалізації готової продукції", 26 "Готова продукція", 901 "Собівартість реалізованої готової продукції". Інвентаризація залишків готової продукції на складі на дату балансу.

Тема 5. Облік товарів

5.1. Внесення до облікової бази операцій закупівлі та реалізації товарів

Створення та заповнення первинних документів за господарськими операціями придбання товарів та супутніх послуг. Складання Довіреності на отримання товарів. Особливості придбання товарів у підприємств, які є неплатниками ПДВ. Використання рахунку 371 "Розрахунки за виданими авансами" для обліку передплат, перерахованих постачальникам. Заповнення первинних документів з продажу товарів покупцям. Особливості списання собівартості товарів за документом "Видаткова накладна". Інвентаризація залишків товарів на складі на дату балансу.

5.2. Автоматизація аналізу структури, залишків та руху товарів, аналізу товарної кредиторської та дебіторської заборгованості за операціями оптової торгівлі товарами

Побудова Оборотно-сальдових відомостей за рахунками 311 "Поточні рахунки в національній валюті", 371 "Розрахунки за виданими авансами", 631 "Розрахунки з вітчизняними постачальниками", 281 "Товари на складі"; пояснення сформованих оборотів та залишків за рахунками. Аналіз даних Оборотно-сальдових відомостей за рахунками: 702 "Дохід від реалізації товарів", 361 "Розрахунки з вітчизняними покупцями", 281 "Товари на складі", 902 "Собівартість реалізованих товарів".

Змістовий модуль 2. Ведення фінансового обліку необоротних активів, розрахунків з оплати праці, зобов'язань підприємства та складання фінансової звітності з використанням програмного продукту "Облік SaaS"

Тема 6. Облік грошових коштів і розрахунків з підзвітними особами

6.1. Методика електронного обліку готівкових операцій у програмі "Облік SaaS"

Заповнення довідника "Валюта", створення картки "Каса в національній валюті". Порядок складання касових документів: "Прибутковий касовий ордер", "Видатковий касовий ордер". Формування реєстру касових ордерів. Заповнення Касової книги.

6.2. Методика електронного обліку безготівкових розрахунків у програмі "Облік SaaS"

Порядок складання банківських документів: "Виписка банку (прибуток)", "Виписка банку (видаток)". Внесення до інформаційної бази даних щодо платежів за виписками банків.

6.3. Хмарний облік готівкових та безготівкових розрахунків з підзвітними особами

Облік розрахунків з підзвітними особами за виданими грошовими сумами на господарські потреби, за відрядженнями. Складання документів: "Авансовий звіт", "Касовий лист".

6.4. Автоматизація аналізу руху грошових коштів та розрахунків з контрагентами

Формування і аналіз даних Оборотно-сальдової відомості за рахунками: 301 "Каса в національній валюті", 372 "Розрахунки з підзвітними особами". Заповнення довідників "Банки", "Банківські рахунки" в національній валюті. Побудова Оборотно-сальдової відомості за рахунком 311 "Поточні рахунки в національній валюті", пояснення економічної сутності оборотів і залишку кожного рахунку.

Тема 7. Облік основних засобів, нематеріальних активів, малоцінних необоротних матеріальних активів, малоцінних швидкозношуваних предметів

7.1. Алгоритми обліку основних засобів та аналізу їх стану, структури, руху у хмарному середовищі "Облік SaaS"

Критерії віднесення активу до основних засобів, нематеріальних активів, малоцінних необоротних матеріальних активів, малоцінних швидкозношуваних предметів або інших запасів. Внесення до інформаційної бази господарських операцій з придбання основних засобів за допомогою документів: "Прибуткова накладна", "Інвентарна картка ОЗ", "Акт введення ОЗ". Оформлення введення в експлуатацію об'єкту основних засобів документом "Прийняття до обліку". Налаштування параметрів нарахування амортизації основного засобу. Облікове відображення списання основних засобів. Нарухування витрат на модернізацію та ремонт основних засобів. Інвентаризація та переоцінка основних засобів. Нарухування амортизації основних засобів, що перебувають в експлуатації. Побудова і пояснення економічного змісту Оборотно-сальдових відомостей за рахунками: 152 "Придбання (виготовлення) основних засобів", 10 "Основні засоби".

7.2. Порядок хмарного обліку та аналізу операцій з нематеріальними активами

Оприбуткування нематеріальних активів, придбаних у постачальників. Порядок прийняття до обліку нематеріальних активів. Налаштування параметрів розрахунку амортизації нематеріальних активів. Відображення у інформаційній базі господарських операцій з руху, ремонту, модернізації, інвентаризації нематеріальних активів. Нарухування амортизації нематеріальних активів підприємства, які перебувають в експлуатації. Складання Оборотно-сальдових відомостей за рахунками: 154 "Придбання (створення) нематеріальних активів", 12 "Нематеріальні активи"; аналіз отриманих оборотів та залишків за рахунками.

7.3. Особливості облікового відображення у програмному середовищі "Облік SaaS" операцій підприємства з малоцінними необоротними матеріальними активами

Відображення в інформаційній базі господарських операцій з придбання малоцінних необоротних матеріальних активів, оформлення їх прийому до обліку. Налаштування параметрів розрахунку амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів. Порядок відображення інвентаризації та списання малоцінних необоротних матеріальних активів. Нарухування

амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів підприємства, які перебувають в експлуатації.

7.4. Критерії визнання та особливості обліку малоцінних швидкозношуваних предметів

Параметри визнання придбаних активів малоцінними швидкозношуваними предметами, іншими запасами. Оприбуткування малоцінних швидкозношуваних предметів на склад, введення їх в експлуатацію, призначення матеріально відповідальних за їх експлуатацію осіб. Списання малоцінних швидкозношуваних предметів в кінці терміну їх корисного використання. Облік інших запасів. Аналіз даних Оборотно-сальдових відомостей за рахунками: 112 "Малоцінні необоротні матеріальні активи", 22 "Малоцінні швидкозношувані предмети", 209 "Інші матеріали".

Тема 8. Облік заробітної плати

8.1. Налаштування у інформаційній базі параметрів нарахувань і утримань, заповнення електронних табелів обліку робочого часу

Ознайомлення з довідниками показників, необхідних для нарахування заробітної плати: Довідника лімітів нарахувань ЄСВ, Довідника ставок податку на доходи фізичних осіб, Довідника розміру мінімальної заробітної плати, Довідника ставок Єдиного соціального внеску тощо. Складання табелів обліку робочого часу за підрозділами, внесення до інформаційної бази відомостей про облік планових нарахувань робітників.

8.2. Автоматизований розрахунок заробітної плати у програмі "Облік SaaS"

Порядок нарахування авансу, заробітної плати, лікарняних, відпускних. Заповнення електронних документів програмного сервісу "Облік SaaS": "Аванс", "Розрахунок заробітної плати за період", "Відомість нарахувань-утримань", "Розрахунок індексації", "Відпускний лист", "Лікарняний лист", "Відрядження". Нархування утримань з заробітної плати робітників: обов'язкових (податку з доходів фізичних осіб, військового збору) та додаткових (профспілкові внески, аліменти, штрафи, утримання за судовим приписом). Порядок нарахування Єдиного соціального внеску на фонд оплати праці робітників підприємства.

8.3. Документальне оформлення та облікове відображення виплат персоналу

Порядок заповнення електронного документу "Платіжна відомість" у програмі "Облік SaaS". Складання відомостей на виплату грошових коштів працівникам. Складання розрахункових листків робітників. Відображення в інформаційній базі виплати заробітної плати на зарплатні банківські картки та готівкою з каси. Аналіз даних Оборотно-сальдових відомостей за рахунками: 661 "Розрахунки за заробітною платою", 65 "Розрахунки за страхуванням", 64 "Розрахунки за податками і платежами".

Тема 9. Облік зобов'язань підприємства

9.1. Техніка хмарного обліку поточних і довгострокових зобов'язань підприємства засобами сервісу "Облік SaaS"

Відображення в інформаційній базі отримання короткострокового кредиту, нарахування, перерахування відсотків, погашення кредиту. Синтетичний і аналітичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Відображення в інформаційній базі отримання довгострокового кредиту, нарахування, перерахування відсотків, погашення кредиту. Облік довгострокових зобов'язань з фінансової оренди.

9.2. Контроль та аналіз зобов'язань аналітичним за допомогою вбудованої аналітики "Облік SaaS"

Побудова і аналіз Оборотно-сальдових відомостей за рахунками: 601 "Короткострокові кредити банків у національній валюті", 951 "Відсотки за кредит", 631 "Розрахунки з вітчизняними постачальниками", 371 "Розрахунки за виданими авансами", 611 "Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті". Аналіз даних Оборотно-сальдових відомостей за рахунками: 501 "Довгострокові кредити банків у національній валюті", 951 "Відсотки за кредит", 531 "Зобов'язання з фінансової оренди".

Тема 10. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

10.1. Алгоритм автоматизованого закриття рахунків доходів і витрат та визначення фінансових результатів у обліковій базі підприємства

Регламентні операції. Налаштування закриття місяця. Заповнення Журналі "Визначення фінансових результатів". Аналіз даних Оборотно-сальдової відомості підприємства за квартал до і після визначення фінансових результатів.

10.2. Формування, подання та аналіз електронної фінансової звітності підприємства

Складання в хмарній бухгалтерській системі "Облік SaaS" фінансових звітів підприємства за квартал: Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід). Порядок вивантаження звітів з інформаційної бази у форматі "xml" для звітування у електронному вигляді. Аналіз результатів господарської діяльності підприємства за квартал за показниками фінансової звітності.

Перелік лабораторних занять за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Перелік лабораторних занять

Назва теми	Зміст лабораторних занять
Тема 1. Підготовка інформаційної бази до експлуатації: реєстрація підприємства, заповнення довідників, налаштування облікової політики	Лабораторна робота № 1. Внесення первинних даних щодо підприємства. Заповнення довідників Лабораторна робота № 2. Внесення даних щодо робітників підприємства. Заповнення довідників контрагентів
Тема 2. Внесення початкових залишків за обліковими рахунками	Лабораторна робота № 3. Заповнення залишків синтетичних і аналітичних рахунків на початок звітного періоду
Тема 3. Облік виробничих запасів	Лабораторна робота № 4. Хмарний облік виробничих запасів у програмі "Облік SaaS"
Тема 4. Облік виробництва	Лабораторна робота № 5. Облік списання матеріалів у виробництво, калькулювання собівартості готової продукції, облік розрахунків з покупцями продукції
Тема 5. Облік товарів	Лабораторна робота № 6. Внесення до облікової бази операцій оптової торгівлі підприємства
Тема 6. Облік грошових коштів і розрахунків з підзвітними особами	Лабораторна робота № 7. Хмарний облік готівкових та безготівкових розрахунків підприємства з контрагентами і підзвітними особами
Тема 7. Облік основних засобів, нематеріальних активів, малоцінних необоротних матеріальних активів, малоцінних швидкозношуваних предметів	Лабораторна робота № 8. Відображення у обліковій базі придбання, комплектації, вводу в експлуатацію, нарахування амортизації, ремонту та списання різних видів необоротних активів підприємства, хмарний облік малоцінних швидкозношуваних предметів
Тема 8. Облік заробітної плати	Лабораторна робота № 9. Порядок комп'ютеризованого облікового відображення нарахування та виплати заробітної плати різним категоріям персоналу підприємства
Тема 9. Облік зобов'язань підприємства	Лабораторна робота № 10. Внесення до облікової бази господарських операцій з формування та погашення довгострокових і короткострокових зобов'язань
Тема 10. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	Лабораторна робота № 11. Розподіл накладних витрат, визначення фінансових результатів та закриття періоду у обліковій базі підприємства

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст самостійної роботи
Тема 6. Облік грошових коштів і розрахунків з підзвітними особами. Лабораторна робота № 7. Хмарний облік готівкових та безготівкових розрахунків підприємства з	Самостійне опанування порядку комп'ютеризованого обліку розрахунків з підзвітними особами шляхом виконання у програмі "Облік SaaS" тематичних завдань за аналогією із попередньо отриманими методичними рекомендаціями до лабораторних робіт № 4, № 6 щодо обліку розрахунків з контрагентами

контрагентами і підзвітними особами	
Тема 9. Облік зобов'язань підприємства. Лабораторна робота № 10. Внесення до облікової бази господарських операцій з формування та погашення довгострокових і короткострокових зобов'язань	Самостійне опанування порядку внесення до хмарної інформаційної бази господарських операцій з отримання і погашення банківських кредитів, спираючись на отримані методичні рекомендації (лабораторна робота № 3) щодо внесення вступних залишків довгострокових і короткострокових зобов'язань підприємства
Стаття (тези доповідей) або есе (з презентацією матеріалу) за обраною темою	Проведення наукового дослідження за тематикою автоматизації та цифровізації обліку підприємств, оприлюднення у формі статті або тез доповідей

Кількість годин лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни "Комп'ютерні облікові системи" для набуття визначених результатів навчання та загальних й спеціальних компетентностей освітньої програми "Облік і аудит", а також для активізації освітнього процесу під час проведення лабораторних занять використовуються такі методи навчання: проблемне викладання, пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, дослідницький методи викладання та метод ділової гри.

Метод проблемного викладання використовується при проведенні лабораторних занять за темами 3, 4, 5, 8. Метод передбачає постановку навчальної проблеми і розкриття в процесі викладу шляхів її вирішення. При опрацюванні теми 3 "Облік виробничих запасів" здобувачам пояснюється порядок постановки на облік товарно-матеріальних цінностей, закуплених для виробничих потреб, у хмарному середовищі сервісу "Облік SaaS". Здобувачі мають внести до інформаційної бази запропоновані господарські операції з придбання та руху виробничих запасів, дотримуючи отриманих рекомендацій. Аналогічно в ході лабораторних занять за темою 4 "Облік виробництва" пояснюється порядок хмарного обліку готової продукції, а за темою 5 – товарів. Маючи чіткий алгоритм облікових дій, здобувачі вносять до інформаційної бази запропоновані тематичні господарські операції. При викладанні теми 8 "Облік заробітної плати" здобувачам надається приклад розрахунку робочого часу, нарахування та виплати заробітної плати за лютий; осмисливши порядок проведення розрахунків з персоналом, здобувачі мають самостійно виконати аналогічні облікові операції за березень.

Пояснювально-ілюстративний метод використовується при викладанні всіх тем навчальної дисципліни "Комп'ютерні облікові системи" і полягає в тому, що на початку кожної лабораторної роботи викладач демонструє порядок, послідовність і відмінності складання електронних бухгалтерських документів у

хмарному сервісі "Облік SaaS" за темою, що вивчається. Демонстрація виконується або із використанням програмного продукту Zoom (в разі онлайн-навчання), або на комп'ютері у аудиторії університету (в разі офлайн-навчання).

Частково-пошуковий метод застосовується при виконанні лабораторних робіт за темою 6 "Облік грошових коштів і розрахунків з підзвітними особами" та за темою 9 "Облік зобов'язань підприємства". Здобувачі вищої освіти заздалегідь отримують знання щодо порядку хмарного обліку грошових коштів та розрахунків з постачальниками при вивченні попередніх тем 3 "Облік виробничих запасів" (лабораторна робота № 4 "Хмарний облік виробничих запасів у програмі "Облік SaaS") та теми 5 "Облік товарів" (лабораторна робота № 6 "Внесення до облікової бази операцій оптової торгівлі підприємства", тому самостійно виконують проблемні завдання за темою 6, звертаючись до методичних рекомендацій, подані у темах 3 та 5. Так само передбачено самостійне виконання лабораторної роботи за темою 9 "Облік зобов'язань підприємства" із використанням навичок та знань, здобутих при виконанні завдань за темою 2 "Внесення початкових залишків за обліковими рахунками".

Дослідницький метод навчання використовується при викладанні теми 10 "Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності". При проведенні аналізу результатів господарської діяльності підприємства за квартал за показниками фінансової звітності, здобувачі розмірковують, співставляють дані, роблять економічно-обґрунтовані висновки за бухгалтерськими показниками, отримуючи досвід самостійного наукового пошуку.

Метод ділової гри є основним і центральним при викладанні дисципліни "Комп'ютерні облікові системи". Завдання, подані у лабораторних роботах за всіма темами, сукупно імітують господарську діяльність виробничо-торгівельного українського підприємства за один квартал. Для максимального наближення до реальної практики облікової роботи, завдання супроводжуються заповненими первинними документами. У підсумку, послідовне виконання лабораторних робіт дисципліни приводить до формування квартальної фінансової звітності підприємства із можливістю її подальшого фінансового аналізу.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. За дисципліною "Комп'ютерні облікові системи" результати навчання оцінюються за поточним контролем. Система оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять.

Форми поточного оцінювання результатів навчання: експрес-опитування на лабораторних заняттях, захист заповненої облікової інформаційної бази та Звіту за виконаними лабораторними роботами.

Таблиця 4

**Загальна таблиця балів за виконання завдань за навчальною дисципліною
"Комп'ютерні облікові системи"**

Види навчальних занять	Максимальна кількість балів
1. Лабораторні заняття, у тому числі:	80
1.1. експрес-опитування (на вчасність і правильність виконання лабораторних робіт № 1-6, 8, 9, 11)	15
1.2. перевірка правильності заповнення інформаційної бази у програмному середовищі "Облік SaaS" за виконаними лабораторними роботами № 1-6, 8, 9, 11	40
1.3. перевірка повноти і відповідності вимогам Звіту з виконаних лабораторних робіт	10
1.4. захист заповненої облікової інформаційної бази та Звіту за виконаними лабораторними роботами у формі відповідей на поставлені запитання із демонстрацією запитуваних облікових дій у інформаційній базі	15
2. Самостійна робота, у тому числі:	20
2.1. виконання і захист лабораторних робіт № 7, № 10	10
2.2. написання та оприлюднення статті (тез доповідей) або написання есе із презентацією матеріалу	10

Поточний контроль у формі експрес-опитування проводиться як усне опитування на кожному лабораторному занятті, починаючи з третього, для оцінювання досягнутого здобувачем прогресу у заповненні інформаційної бази та ступеню розуміння здобувачем облікових дій, що виконуються у програмі "Облік SaaS". Якщо здобувач не відстає від рейтинг-плану викладення навчальної дисципліни і демонструє обізнаність у тематиці виконаних лабораторних робіт, то він отримує 0,25 балів у ході експрес-опитування. У іншому випадку бали за експрес-опитування не виставляються. Усього протягом викладення дисципліни здобувач може отримати 15 балів за формою поточного контролю "експрес-опитування".

Результати виконання лабораторних робіт оцінюються по завершенні здобувачем всіх лабораторних робіт від 30 до 65 балів. Оцінюється правильність заповнення інформаційної бази (від 20 до 40 балів), складеного звіту з лабораторних робіт (від 5 до 10 балів) та відповідей на запитання під час захисту здобувачем бази та звіту (від 5 до 15 балів). До захисту приймається інформаційна база здобувача тільки за умови виконання лабораторних робіт № 1-6, 8, 9, 11.

Правильно заповнена база оцінюється у 40 балів. Якщо інформаційна база заповнена із помилками, то оцінка може бути знижена, але не менше, ніж до 20 балів. У іншому випадку інформаційна база повертається на доопрацювання та виправлення помилок.

Здобувач складає Звіт з виконаних лабораторних робіт тільки за умови наявності особистої заповненої інформаційної бази. Звіт оцінюється у 10 балів,

якщо містить всі скриншоти, заявлені викладачем у вимогах до Звіту. Здобувач отримує за Звіт від 5 до 9 балів, якщо Звіт складений неповністю або ілюстраційний матеріал у ньому (скриншоти) подано ненаочно, з поганою деталізацією. Якщо Звіт неможна оцінити вище за 4 бали, він повертається здобувачеві на доопрацювання.

Захист інформаційної бази та Звіту з лабораторних робіт проводиться у формі усного опитування здобувача на знання порядку складання електронних документів у інформаційній базі. Здобувач має відповісти на 10 запитань (по 1,5 бали за кожне) і отримати за захист від 5 до 15 балів. Відповідь на запитання зараховується, якщо здобувач зміг показати у інформаційній базі порядок заповнення певного електронного документа і прокоментувати сформовані за ним облікові проведення. Якщо здобувач зміг правильно відповісти менше, ніж на 4 запитання з 10, захист не зараховується, а здобувач має краще підготуватися до захисту у наступну призначену дату.

Тематичні завдання до лабораторних робіт № 7, № 10 пропонуються здобувачам до повністю самостійного виконання, тобто подаються без скриншотів до порядку виконання. Самостійна робота з виконання лабораторних робіт № 7, № 10 оцінюються по 5 балів за кожну лабораторну роботу, за умови:

1 бал – лабораторну роботу виконано з грубими помилками, що призвели до повністю невірної облікової відображення у інформаційній базі;

2 бали – лабораторну роботу виконано з суттєвими помилками та здано без захисту;

3 бали – лабораторну роботу виконано вірно, але з незначними помилками та здано без захисту;

4 бали – лабораторну роботу виконано вірно, але здано без захисту;

5 балів – лабораторну роботу виконано вірно та захищено у встановлені викладачем терміни.

Підготовлена та оприлюднена наукова публікація (стаття або тези доповідей), що відповідає предмету навчальної дисципліни "Комп'ютерні облікові системи", оцінюється у 10 балів.

Есе з презентацією матеріалу оцінюється наступним чином:

10 балів – зміст та структура виконаного есе відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження та подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено комплексне дослідження об'єкту дослідження;

5-9 балів – зміст та структура виконаного есе відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження та подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено достатнє дослідження стану об'єкту дослідження, відповідно меті есе;

1-4 – зміст та структура виконаного есе відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження; подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено достатнє дослідження стану

об'єкту дослідження відповідно меті есе, але недостатньо коректно визначено напрямки вирішення поставлених завдань;

0 – зміст, структура есе не відповідають меті дослідження або виконання есе відсутнє.

Здобувача слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сумарний результат у балах за семестр і складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів здобувач обов'язково складає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений директором (керівником) ННІ термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру.

Семестровий контроль: Залік.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бутенко Т. А., Сирий В. М.. Інформаційні системи та технології : навчальний посібник Харків : ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2020. 207 с.

2. Сорока П. М., Харченко В. В., Харченко Г. А. Інформаційні системи і технології в управлінні організацією: Навч. посіб. Київ : ЦП "Компринт", 2019. 518 с.

3. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Гудзь Н. В. Фінансовий облік : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 478 с.

4. Тарасов О. В., Федько В. В., Лосєв М. Ю. Організація баз даних та знань. Проектування баз даних : навчально-практичний посібник для самостійної підготовки студентів. Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/2286> (дата звернення: 05.02.2025).

5. Тютюнник П. С., Волошан І. Г., Сахаров П. О. Навчальна бухгалтерія : навчально-практичний посібник; за заг. ред. Тютюнника П. С. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 204 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/11811> (дата звернення: 05.02.2025).

6. Федько В. В. Технології баз даних : лабораторний практикум / В. В. Федько ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 343 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/24099> (дата звернення: 05.02.2025).

Додаткова

7. Карпенко Є. А., Карпенко О. В., Мілька А. І. Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2021. 410 с.

8. Бурдаєв В. П. Інформаційні технології та системи : монографія / В. П. Бурдаєв / під ред. д.е.н., проф. Пономаренка В. С. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 216 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/23358> (дата звернення: 05.02.2025).

9. Краузе О. І., Бойко О. Б. Роль хмарних технологій в удосконаленні обліково-аналітичних процесів : колективна монографія. Тернопіль. 2024. С. 36–45. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/46685> (дата звернення: 15.01.2025).

10. Кузьмінська К. І. Автоматизація облікових процесів – критерії вибору програмного продукту. *Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: сучасні виклики : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 10–11 травня 2023 року). Полтава : ПУЕТ, 2023 С. 178–180.

11. Курган Н. В. Автоматизація обліку експортної діяльності ІТ-підприємств України. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. № 1(23), 2023. С. 23-35. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29748> (дата звернення: 05.02.2025).

12. Курган Н. В. Еволюція та перспективи автоматизації бухгалтерського обліку та подання звітності підприємств України [Електронний ресурс]. *Східна Європа : економіка, бізнес та управління*. 2019. № 5 (22). С. 249–256. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22601> (дата звернення: 05.02.2025).

13. Курган Н. В. Обґрунтування вибору ERP-рішення для цифровізації обліку, аналізу та управління на підприємстві України. *Економічний вісник НТУУ "КПІ"*, № 17 (2020), 2020 р. С. 238–249. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25018> (дата звернення: 05.02.2025).

14. Курган Н. В. Цифровий облік експортної електронної торгівлі малих підприємств України. *Маркетинг і цифрові технології*. вер. 2024. v. 8, п. 3, р. 26-44. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/34809> (дата звернення: 05.02.2025).

15. Любимов М. О, Кулик В. А. Можливості, загрози та перспективи використання "хмарних" технологій в бухгалтерському обліку. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2019. №2 (93). С.40–46.

16. Скрипник С., Франчук І., Шепель І. Особливості автоматизації обліку підприємств в сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 39–43.

17. Сороколіт М. В. Автоматизація обліку в умовах цифровізації економіки: загальнотеоретичні підходи й окремі практичні питання. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль : ТНТУ, 2024. Том 89. № 4. С. 55–62.

18. Шмигель О. Є. Модернізація бухгалтерського обліку в контексті сучасного розвитку цифрової економіки. *Інноваційна економіка*. 2023. № 1(93). С. 94–98.

19. Kurhan, N., Fartushniak, O., & Bezkorovaina, L. (2023). Improvement of organization and automation of commercial enterprise electronic money accounting in conditions of economy digitalization. *Economics of Development*, Vol. 22, № 3, pp. 8-20. DOI: 10.57111/econ/3.2023.08. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/33115> 1. (date of application: 05.02.2025).

Інформаційні ресурси в Інтернеті

20. Курс "Комп'ютерні облікові системи 071" : веб-сайт персональних навчальних систем Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4789> (дата звернення: 15.01.2025).

21. Облік SaaS : веб-сайт. URL: <https://oblik.ua/uk> (дата звернення: 15.01.2025).

22. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99> (дата звернення: 15.01.2025).

23. Сотула А. Українське IT: добірка SaaS-сервісів для бізнесу. Офіційний вебсайт Багатофункціональної SEO-платформи для команд і спеціалістів. URL: <https://serpstat.com/uk/blog/ukrayinski-saas-servisy-dlya-biznesu/> (дата звернення: 15.01.2025).